

Ajuntament de Granollers

Pla d'Acció de l'espai test agrari del Vallès Oriental

GENER 2020

Amb el suport de:

Assistència tècnica:

ÍNDEX

1	INTRODUCCIÓ	2
1.1	Justificació	2
1.2	L'espai test agrari del Vallès Oriental.....	3
2	ESCALA PROGRAMA: ESPAI TEST AGRARI DEL VALLÈS ORIENTAL	4
2.1	Identificació d'actors	4
2.2	Model de governança.....	5
2.3	Pla econòmic i financer de l'espai test agrari.....	5
2.4	Serveis addicionals.....	6
3	ESCALA FINCA: SUPORTS FÍSICS	8
3.1	Identificació de les finques	8
3.2	Habilitació i gestió de les finques	10
4	ESCALA ACTIVITAT: TESTERS	11
4.1	Captació d'usuaris.....	11
4.2	Suport integral	12
4.3	Relació contractual tester-programa	13
4.4	Incorporació dels testers al sector agrari	14
5	PREGUNTES CLAU	15
6	PROPERES PASSES	16

1 INTRODUCCIÓ

1.1 Justificació

Les empreses agràries familiars del Vallès Oriental presenten una marcada problemàtica de relleu generacional, segueix la tendència de bona part del territori, tant català com europeu, però amb uns índexs més acusats i preocupants. Segons les darreres dades del cens agrari, a la comarca del Vallès Oriental només hi ha 4,6 titulars de menys de 35 anys per cada 100 de 55 anys o més, ràtio que ha caigut un 65% en el darrer període intercensal. Un dels factors d'envelliment de la població agrària és que la transmissió de les explotacions s'endarrereix fins a la defunció en el 72% de titulars del grup de 55 anys en amunt; i que només un 7% de les titularitats agràries es transfereixen en vida. Aquest fet mostra, entre altres coses, la dificultat que tenen les noves generacions d'inserir-se de manera exitosa al sector agrari¹.

Per tal de treballar d'una manera innovadora els temes de relleu generacional en el sector agrari, des de fa uns anys que s'estan plantejant programes nous com són els espais test agraris. Aquests dispositius neixen a França l'any 2006 amb l'objectiu de facilitar les incorporacions progressives al sector agrari per part de persones que no tenen un vincle familiar directe. Els espais test agraris permeten fer un "test d'activitat" i donar l'oportunitat a la persona emprenedora de que faci una prova del seu model de negoci en un entorn segur, amb poca inversió i sempre acompanyat d'un equip professional. Es concep com un període entre la "formació i la empresa".

En aquest sentit, l'Ajuntament de Granollers és una de les primeres entitats catalanes que mostra interès en aquesta mena de dispositius. Des de l'any 2014 que treballa cercant la manera de facilitar noves incorporacions agràries, sobretot en l'àmbit de l'espai rural de Palou. Finalment, durant el 2019 s'ha pogut portar a terme el projecte "Proposta d'articulació de l'Espai Test Agrari de Palou", amb l'objectiu de treballar la idea de l'espai test agrari de Granollers.

Una vegada finalitzat el projecte, el procés metodològic ha portat l'Ajuntament de Granollers a obrir la proposta a la comarca del Vallès Oriental. La resposta de les entitats, tant públiques com privades, ha estat molt bona, sobretot amb la motivació de treballar temes de relleu generacional i accés a la terra a la comarca del Vallès Oriental. Fins la data, s'ha creat el Grup Motor de l'espai test agrari del Vallès Oriental amb l'Ajuntament de Granollers, l'Ajuntament de Cardedeu i el Consell Comarcal del Vallès Oriental.

La justificació del projecte rau en que la comarca del Vallès Oriental presenta una problemàtica acusada de relleu generacional, ja que les incorporacions familiars no són suficients per mantenir el sector actiu, i que per tant es detecta una necessitat urgent de donar suport a les incorporacions de persones novingudes al sector agrari. A més, el foment d'un nou model agrari per part de les noves generacions té implicacions socials, ambientals i econòmiques vinculades a l'economia local, les produccions sostenibles i l'alimentació saludable, seguint el model Xarxa de Productes de la Terra.

Finalment, cal remarcar que es concep el projecte de l'espai test agrari del Vallès Oriental com una oportunitat de dinamització comarcal de tot allò que implica la incorporació de persones joves al sector agrari, ja que es preveu poder fomentar altres projectes complementaris com per exemple el "Reempresa pagesa", per tal que pagesos en actiu puguin cedir les seves explotacions als testers que s'han format i han experimentat a les finques dels espais test agraris.

¹ Veure: Viure, J. (2015): "El relleu generacional a les explotacions agràries del Vallès Oriental" Ponències de la *Revista del Centre d'Estudis de Granollers*, 21 (2017), 29-60.

1.2 L'espai test agrari del Vallès Oriental

L'espai test agrari del Vallès Oriental es concep com un programa comarcal, en que s'impliquen tant entitats públiques com privades, que té per objectiu la incorporació progressiva de persones noves al sector agrari.

L'àmbit territorial és la comarca del Vallès Oriental, sense que aquest fet suposi un límits estrictes a nivell municipal. Aquest fet implica que l'espai test agrari, sota una mateix estructura organitzativa, tindrà diverses finques repartides per tot el territori comarcal. Aquesta tipologia d'espai test agrari s'anomena "en arxipèlag".

Al mateix temps, les finques poden ser permanents o efímeres. Una finca és permanent dins l'espai test quan es manté sempre lligada al programa i dona l'oportunitat a diferents testers de passar per la mateixa finca. En canvi, una finca esdevé efímera quan el tester que hi ha passat hi desenvolupa la seva activitat agrària de manera indefinida.

Les orientacions productives de les diferents activitats estaran condicionades per les finques que en formin part, i per tant, estaran obertes a qualsevol orientació productiva (multisectorial) que estigui en consonància amb els condicionants de la finca.

La figura següent mostra un plantejament de l'estructura organitzativa de l'Espai Test Agrari del Vallès Oriental.

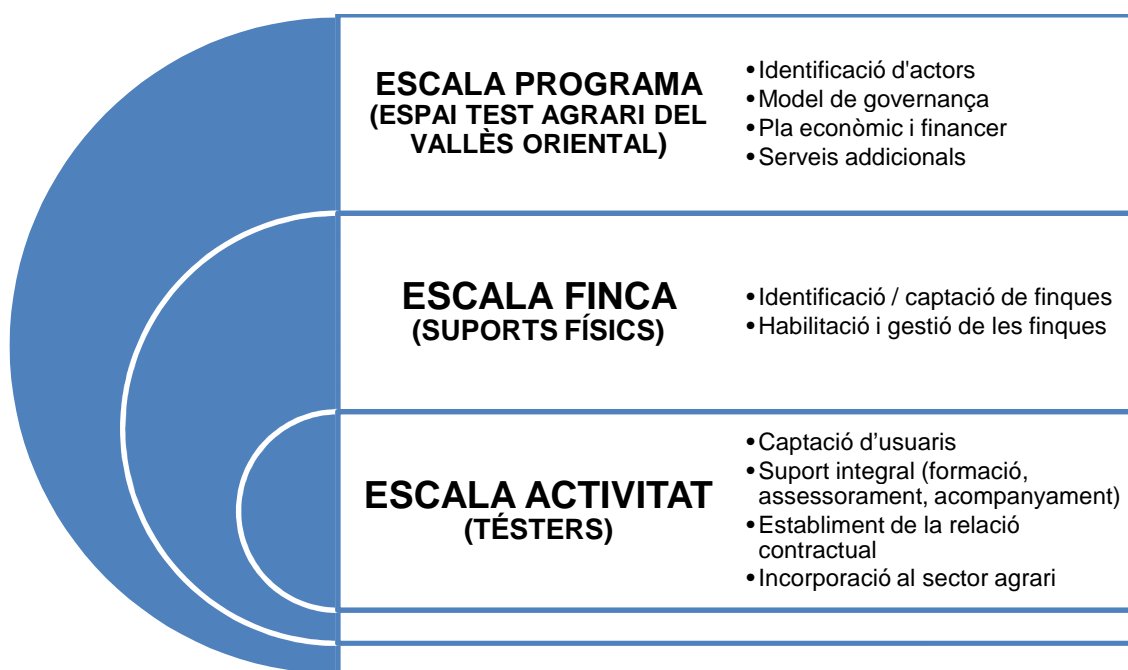

Figura 1. Principals elements i tasques previstes en l'Espai Test Agrari del Vallès Oriental

2 ESCALA PROGRAMA: ESPAI TEST AGRARI DEL VALLÈS ORIENTAL

2.1 Identificació d'actors

El primer que cal dibuixar per visualitzar la governança de l'espai test agrari és el Mapa d'actors. En aquest s'inclou: 1) grup motor, 2) agents clau, 3) agents col·laboradors, 4) agents aliens.

Grup Motor

El grup motor es crea a l'inici del procés d'ideació de l'espai test agrari. Està format pels agents clau que impulsen el programa i li donen forma en les primeres sessions de treball. Aquest desapareix quan queden definides les relacions de governança entre els diferents actors, tant clau com col·laboradors, ja que les funcions de cada entitat quedaran definides de manera més acotada.

El Grup Motor de l'espai test agrari del Vallès Oriental està format per:

- Ajuntament de Granollers
- Ajuntament de Cardedeu
- Consell Comarcal del Vallès Oriental

Agents clau

Els agent clau són aquelles persones o entitats que es comprometen i assumeixen una o diverses funcions de l'espai test agrari (suport físic, suport legal o suport integral). El Grup Motor identifica les següents entitats com a clau per a l'espai test agrari del Vallès Oriental:

- Ajuntaments interessants: Ajuntament de Bigues i Riells, Ajuntament de Caldes de Montbui, Ajuntament de Cànoves i Samalús, Ajuntament de Franqueses, Ajuntament de Lliçà d'Amunt, Ajuntament de Llinars del Vallès, Ajuntament de Montornès del Vallès, Ajuntament de Santa Eulàlia de Ronçana, Ajuntament de Sant Antoni Vilamajor, Ajuntament de Santa Maria Palau Tordera, Ajuntament de Sant Pere Vilamajor, Ajuntament de Tagamanent, Ajuntament de Vilanova.
- Ateneu Cooperatiu del Vallès Oriental
- Cooperativa Agrària del Vallès
- Institut Giola de Llinars del Vallès
- Oficina Comarcal del DARP del Vallès Oriental

Agents col·laboradors

Els agents col·laboradors són aquelles persones o entitats que, en determinats moments, decideixen col·laborar amb l'espai test agrari. El compromís a desenvolupar certes tasques és limitat en el temps o en les funcions. No s'espera una implicació directa i regular, malgrat en algun moment poden desenvolupar tasques rellevants. El Grup Motor identifica les següents entitats com a col·laboradores per a l'espai test agrari del Vallès Oriental:

- Diputació de Barcelona
- Càtedra d'Agroecologia de la UVic o altres Universitats o centres de recerca
- Fundació Privada Obra Tutelar Agrària
- Consorci de Gallecs
- Quintanes i altres centre de formació agrària

Agents aliens

Els agents aliens són aquells que poden mostrar discrepàncies amb el projecte dels espais test agraris o que poden interferir en la posada en marxa i/o desenvolupament del programa. El Grup Motor identifica que alguns productors en actiu es poden sentir menystinguts o poden valorar que l'activitat a l'espai test agrari els hi pugui generar competència.

En aquest sentit, cal pensar com implicar els productors en actiu que podrien ser agents aliens. Per exemple, es podrien beneficiar com a padrins o dels itineraris d'acompanyament, també es podrien identificar orientacions productives complementàries, donar suport amb complementarietat amb venda (parada mercat de diferents productors locals), etc.

2.2 Model de governança

La governança es defineix com la coordinació, administració i articulació de les diverses funcions de l'espai test agrari, que assegurin la dinamització i comunicació entre totes les persones i entitats participants. Aquesta s'estableix a través dels estatuts de l'entitat gestora o bé a través d'acords, convenis, pautes i/o consensos entre els actors implicats.

En aquest sentit, la governança d'un espai test agrari pot implicar la creació d'una entitat gestora nova, o bé que alguna de les entitats existents assumeixi aquesta tasca. També es pot donar el cas que no hi hagi una entitat gestora, i que la governança s'estableixi de mutu acord entre els agents clau i col·laboradors.

A priori, el Grup Motor no preveu crear una entitat nova per a l'espai test agrari del Vallès Oriental. Es visualitza un grup de treball organitzat i liderat pel Grup Motor, en que cada entitat assumeix el rol que esculli. Es preveu que a mig termini, si es considera necessari, es pugui formalitzar una entitat formal nova.

2.3 Pla econòmic i financer de l'espai test agrari

L'espai test agrari ha de tenir un Pla econòmic i financer que reculli els ingressos i les despeses del programa. En el cas que l'espai test agrari no tingui una entitat jurídica que assumeixi la part de gestió i coordinació, el pla econòmic i financer cal que s'estructuri en base als agents clau i col·laboradors.

Anàlisi d'ingressos i despeses

L'espai test agrari del Vallès Oriental defineix una taula d'ingressos i despeses en base als actors clau i col·laboradors que hi participin. De manera preliminar es preveuen alguns conceptes a tenir en compte. Aquests poden ser coberts amb diners o amb "espècies".

Ingressos:

- Pagament del tester
- Ajudes públiques (DIBA, projecte europeu, etc.)
- Hores de personal tècnic de l'administració pública
- Venda del producte agroalimentari
- Visites formatives a l'espai test agrari
- Serveis de gestió forestal
- Donacions
- Etc.

Despeses:

- Pagament del tester
- Serveis d'assessorament

- Serveis d'acompanyament
- Serveis de formació
- Serveis de comptabilitat
- Coordinació de l'espai test agrari
- Etc.

Fonts de finançament

- Actors clau i col·laboradors
- Diputació de Barcelona
- Fundació La Pedrera
- Donacions
- Projectes nacionals i/o europeus
- Etc.

Previsió d'inversions

La major part d'inversions que es preveuen en un espai test agrari, fan referència al suport físic. En el cas del Vallès Oriental, cada entitat que posi a disposició una finca, se'n farà càrrec de les seves inversions i despeses corrents.

2.4 Serveis addicionals

Els espais test agraris poden oferir serveis addicionals al tester, que no són indispensables per articular el programa, però que poden donar valor afegit al projecte i oferir condicions de suport adaptades al perfil de cada tester. Alguns dels serveis addicionals que s'identifiquen són:

Empresa agrària d'acollida: període pretest

Les empreses agràries d'acollida són aquelles en que la persona emprenedora pot realitzar unes pràctiques agràries abans de començar el test d'activitat. Alguns espais test agraris ofereixen aquest servei com una opció curta i amb menys compromís, per tal de valorar la possibilitat d'assumir la responsabilitat de participar en un espai test agrari.

Accés a la terra

Una de les dificultats més grans que té un tester una vegada acaba el test d'activitat és trobar les terres adequades per portar a terme el model de negoci testejat. En aquest sentit s'identifiquen diferents opcions en el moment de donar-hi suport:

- Establir un vincle de col·laboració amb algun **banc de terres** existent o crear-ne un de propi. Els bancs de terres faciliten posar en contacte les persones emprenedores amb les persones o entitats propietats de la terra.
- Fomentar els **espais test efímers**. Aquests són els que tenen una finca en que el tester, una vegada acaba el test d'activitat, es pot incorporar.

Canals de comercialització

Per tal de facilitar que els tester posin els seus productes al mercat, l'espai test agrari pot incorporar alguns mecanismes d'accés com per exemple els mercats locals que gestionen els Ajuntaments o les botigues de producte local que gestionen les cooperatives, com la Cooperativa Agrària Vallès.

En qualsevol cas, sempre cal tenir en compte el tema de la competència amb els productors locals que ja són presents al mercat. Cal preveure les mesures adequades per la inserció dels testers al mercat i/o de compensació dels que ja hi són.

Allotjament

L'allotjament de la persona emprenedora durant el seu període de test d'activitat és un dels elements que pot condicionar el dia a dia del tester. Alguns espais test agraris faciliten l'accés a l'habitatge en el marc del programa de suport.

En el cas de l'espai test agrari del Vallès Oriental, aquest opció encara no s'ha explorat per part del Grup Motor.

3 ESCALA FINCA: SUPORTS FÍSICS

3.1 Identificació de les finques

Elements a tenir en compte en relació a les finques

El suport físic s'ha d'adaptar a les necessitats del territori, així com a les condicions i capacitats agronòmiques. Per tant, cal avaluar els recursos disponibles, els aspectes agraris, els ambientals i els legals per tal de triar el lloc més apte per a aquesta activitat.

Per tant, una vegada es disposi de finca caldrà tenir en compte, entre altres coses:

- La qualitat agronòmica de la finca: quin és l'estat actual de la finca i valoració de les millores cal implementar.
- L'adequació a l'orientació productiva més adient a les necessitats del projecte i els condicionants de la finca.
- Recursos disponibles en relació a les instal·lacions, els punts d'aigua, els accessos, etc.
- Necessitat d'inversions per l'adequació de la finca per formar part de l'espai test agrari.
- Ubicació de la finca i situació geogràfica respecte elements importants com els camins, la distància a un nucli habitat, els mercats de proximitat, etc.
- Titularitat de la propietat i relació contractual amb l'espai test agrari i amb el tester.

Es recomana que per a cada finca que formi part de l'espai test agrari, s'elabori una fitxa resum amb els elements més rellevants que s'han anotat anteriorment, així com amb la cartografia corresponent i/o fotos de l'indret.

Una vegada la finca ha estat seleccionada, es recomana que, sempre que es consideri necessari, es faci un estudi detallat de la finca en que s'incloguin tots els elements imprescindibles a tenir en compte perquè aquella finca afavoreix el model de negoci del tester que hi accedeixi.

Titularitat de les finques

En el cas del Vallès Oriental, el seu Grup Motor, defineix que cal fer una cerca de finques que siguin aptes per formar part de l'estructura de l'espai test agrari. Es preveu que les finques puguin ser: 1) Públiques dels Ajuntaments de la comarca, 2) Privades d'entitats locals i 3) Privades de la pagesia en actiu.

Públiques dels Ajuntaments de la comarca

El Grup Motor ha identificat els Ajuntaments de la comarca que poden mostrar una major predisposició a formar part de l'espai test agrari del Vallès Oriental amb la participació de les seves propietats públiques. Aquests son:

- Ajuntament de Bigues i Riells
- Ajuntament de Caldes de Montbui
- Ajuntament de Cànoves i Samalús
- Ajuntament de Cardedeu
- Ajuntament de Granollers
- Ajuntament de Franqueses
- Ajuntament de Lliçà d'Amunt
- Ajuntament de Llinars del Vallès
- Ajuntament de Montornès del Vallès
- Ajuntament de Santa Eulàlia de Ronçana
- Ajuntament de Sant Antoni Vilamajor
- Ajuntament de Santa Maria Palau Tordera

- Ajuntament de Sant Pere Vilamajor
- Ajuntament de Tagamanent
- Ajuntament de Vilanova

A més a més d'aquests Ajuntaments, també s'identifica el **Consorti de Gallecs** com una entitat que podria estar interessada en formar part de l'espai test agrari del Vallès Oriental. El Consorci de Gallecs està integrat per la Generalitat de Catalunya, a través dels departaments de Territori i Sostenibilitat i d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural, i els ajuntaments de Mollet del Vallès, Santa Perpètua de Mogoda, Palau-solità i Plegamans, Parets del Vallès, Lliçà de Vall i Montcada i Reixac, sent el de Mollet del Vallès el que aporta un volum més gran d'hectàrees agràries.

Privades d'entitats locals

El Grup Motor ha identificat la **Fundació Privada Obra Tutelar Agrària**, com una possible entitat a integrar-se en l'espai test agrari del Vallès Oriental. Aquesta és una entitat sense ànim de lucre, que desenvolupa diferents programes assistencials i socioeducatius per a adolescents i joves en risc d'exclusió social des de 1928, amb un acompanyament digne i de qualitat, potenciant l'autonomia de la persona. En l'actualitat, la Fundació disposa de dos colònies agrícoles, la de Santa Maria del Vallès, a Lliçà de Vall (Barcelona), i la de Santa Maria de Gimènells (Lleida).

La Fundació té un programa PFI d'Auxiliar en Activitats Agropecuàries, que va néixer de la necessitat d'oferir a les persones participants uns estudis vinculats amb el món agrícola que, segons la mateixa Fundació, és un dels pilars de l'entitat.

A la pagina web de la Fundació (www.obratutelaragraria.org) s'especifiquen algunes de les empreses amb qui l'entitat col·labora, majorment amb conveni de pràctiques. Aquestes també podrien ser futures entitats vinculades a l'espai test agrari del Vallès Oriental.

- Ajuntament de Caldes de Montbui
- Ajuntament de Lliçà de Vall
- Can Bros (Sabadell)
- Can Quimet Gall (Lliçà d'Amunt)
- Can Tabaquet (Lliçà de Vall)
- Cooperativa Agrària Vallès (Les Franqueses)
- Cooperativa La Lliçanenca
- Cooperativa la Paretense (Parets del Vallès)
- Cooperativa la Perpetuenca (Sta. Perpètua de la Mogoda)
- Cultiva i Educa. Obra Tutelar Agrària
- Dangla SAT (Mercabarna)
- Escola Hípica Janas (Lliçà d'Amunt)
- Fruits Sagarra (Granollers)
- IRTA (Torre Marimón de Caldes de Montbui)
- La Kosturika (Canovelles)
- L'Hort de Terrassa
- Viviers Ernest (Lliçà d'Amunt)

Privades de la pagesia en actiu

El Grup Motor ha identificat la possibilitat que alguns productors en actiu estiguin interessats a que la seva finca o una part de la seva finca, pugui formar part de l'espai test agrari del Vallès Oriental.

Aquesta opció és una de les que s'identifica com a possibles espais test efímers, en el cas que hi hagi la necessitat de traspàs de finca per part d'una persona o empresa que plega al tester que cerca finca per instal·lar-se definitivament un cop acaba el seu test d'activitat.

En relació a aquesta tipologia de finca, es considera que la Cooperativa Agrària Vallès, pot ser una bona entitat amb qui interlocular i treballar la cerca de finques privades, tant permanents com efímeres. Altres entitats a qui poder col·laborar són els sindicats agraris, les societats agràries de transformació o les associacions de productors locals.

3.2 Habilitació i gestió de les finques

En relació a la finca o les finques que formen part de l'espai test agrari del Vallès Oriental, de moment, el que es preveu es que cada entitat que posi a disposició un suport físic, se n'ocupi. És a dir, tot allò que calgui tenir en compte per activar la finca, serà responsabilitat de cada una de les entitats titulars de la finca. En tot cas, segur que hi ha aspectes que es poden gestionar de manera conjunta a través de l'estructura de suport de l'espai test agrari.

4 ESCALA ACTIVITAT: TESTERS

4.1 Captació d'usuaris

Les persones emprenedores o testers, que seran les usuàries del programa de l'espai test agrari del Vallès Oriental, s'identifiquen amb un perfil de persones que majorment no tenen un origen agrari, que si que tenen una mínima formació i experiència agrària, però que encara no estan preparades per arrencar amb un projecte agrari autònom.

Per tal d'identificar aquest perfil a la comarca del Vallès Oriental, cal preveure les estratègies de captació de les persones usuàries de l'espai test agrari. Per fer-ho, és necessari: 1) realitzar un mapa d'actors d'entitats col-laboradores, 2) detallar els requisits d'entrada, 3) definir un protocol de captació i 4) consensuar un procés de selecció.

Realitzar un mapa d'actors d'entitats col-laboradores

El Grup Motor ha identificat les següents entitats que podrien mostrar interès en formar part de l'espai test agrari del Vallès Oriental amb l'objectiu de captar potencials testers:

- Escola de pastors de Catalunya
- Escoles agràries del DARP
- Institut Giola
- Quintanes
- Oficines comarcals del DARP
- Programa Agrorientat de l'Ajuntament de Cardedeu

Detallar els requisits d'entrada

Els espais test agraris es defineixen com a programes "entre la formació i l'empresa". Aquesta definició contempla un espectre ampli d'opcions en relació a quins requisits cal demanar als futur testers. El Grup Motor encara no ha definit quins han de ser, però si que ha identificat els següents elements a tenir en compte:

- Formació agrària
- Experiència agrària
- Recursos econòmics
- Grau de maduresa del model de negoci

Definir un protocol de captació

L'espai test agrari del Vallès Oriental ha de tenir un protocol de captació de testers. Aquest hauria d'incloure elements com:

- Missatge a comunicar
- Comunicació en funció del segment del públic objectiu
- Entitat amb qui contactar
- Formularis a emplenar
- Calendari de treball

Consensuar un procés de selecció

L'espai test agrari del Vallès Oriental ha de definir i consensuar un procés de selecció, és a dir, quins són els elements que es tenen en compte a l'hora de seleccionar una persona usuària de l'espai test agrari, així com quines són les entitats que porten a terme aquestes tasques. Alguns dels elements a tenir en compte són:

- Valoració de la formació agrària
- Valoració de l'experiència agrària
- Valoració dels recursos econòmics
- Valoració de la maduresa del model de negoci
- Valoració del sector productiu
- Valoració de la motivació

4.2 Suport integral

El suport integral s'entén com tot allò que necessita el tester per tal de poder desenvolupar el seu test d'activitat amb el màxim de garanties possibles. Aquest suport es concreta en: 1) formació, 2) assessorament i 3) acompanyament.

Formació

Les persones emprenedores que accedeixen a un espai test agrari, tenen un mínim de formació agrària. En la funció de suport integral, l'objectiu és que es pugui complementar la formació en aquelles àrees de coneixement que no tingui cobertes amb anterioritat.

En el cas de l'espai test agrari del Vallès Oriental, s'identifica que aquesta formació es pot realitzar amb centres propers com l'Institut Giola o Quintanes. En funció de la tipologia de formació, també es preveu que pugui ser on-line, a través del portal RuralCat o d'altres plataformes de suport a la formació agrària a distància.

Una proposta d'itinerari formatiu podria ser la següent:

Primer any

- Formació genèrica: gestió empresarial, transformació del producte agroalimentari, manteniment d'eines i equipament.
- Formació agrícola: sols i infraestructures.
- Formació ramadera: sanitat del ramat i manteniment preventiu, alimentació i nutrició, etologia i etnologia, reproducció, maneig de pastures, maneig de conreus extensius, fertilització, instal·lacions, operacions de munyida.

Segon any

- Formació genèrica: adaptació del pla d'empresa, comercialització, gestió econòmica i financera, gestió d'empresa, tramitació empresarial i DARP, comunicació, manteniment d'eines i equipaments.
- Formació agrícola: jornades sectorials a necessitat del tester
- Formació ramadera: jornades sectorials a necessitat del tester

Tercer any

- Formació genèrica: gestió d'empresa
- Formació agrícola: jornades sectorials a necessitat del tester
- Formació ramadera: jornades sectorials a necessitat del tester

Assessorament

L'assessorament s'identifica amb personal professional que actua de forma puntual en un espai test agrari per resoldre problemes i dubtes. Aquest pot formar part de l'espai test agrari de manera puntual o també més regular. Aquesta funció la poden desenvolupar entitats que ja ho fan de manera quotidiana, així com personal professional que es contracti directament vinculat al projecte.

En aquest sentit, el Grup Motor, identifica els següents serveis existents:

- Agrorienta't: servei impulsat des del Consell Comarcal del Vallès Oriental amb la col·laboració de l'Ajuntament de Cardedeu per assessorar a qualsevol empresa agroalimentària que desitgi implementar millores de viabilitat i que vulgui orientar-se en temes de producció, fiscalitat agrària, normativa alimentària i ajuts públics.
- Serveis d'emprenedoria dels Ajuntaments i Consell Comarcal
- Serveis de les entitats d'assessorament agrari

Acompanyament

L'acompanyament en un espai test agrari s'entén con el suport directe que rep la persona emprenedora tant en temes tècnics, com empresarials i emocionals. Aquest s'aconsella que estigui sustentat amb dues figures diferents:

- **Personal tècnic de l'espai test agrari:** aquest perfil s'identifica amb la persona responsable en l'espai test agrari que, entre altres coses, s'encarrega del compliment i seguiment del projecte del tester, autoavaluació, introducció i avaluació de l'itinerari formatiu, gestió de conflictes i mediació, gestió i manteniment de l'explotació agrària, etc.
- **Padrí:** professional del sector que aporta experiència, suport emocional, xarxa professional, vincle amb el sector, orientació tècnica i coneixement pràctic, etc.

En relació a l'acompanyament cal establir quines són les figures que porten a terme aquestes funcions en el territori, quin vincle legal i econòmic tenen amb l'espai test agrari, així com amb quina temporalitat es realitzen les sessions d'acompanyament.

4.3 Relació contractual tester-programa

La relació contractual entre el tester i l'espai test agrari s'emmarca dintre de la funció de suport legal. Aquesta és bàsica per tal que la persona emprenedora tingui garantida la seva cobertura, tant pel que fa a la seguretat social com al regim fiscal.

El Grup Motor proposa:

- Explorar les opcions que donen les cooperatives per valorar si l'estructura d'una cooperativa pot encaixar en la part de suport legal de l'espai test agrari.
- Explorar les opcions que tenen els Ajuntaments per tal de contractar personal, tant en pràctiques com en altres règims.
- Pensar en un procés progressiu, com per exemple:
Beques: 1er any
Autònom al regim general + capitalitzar l'atur: 2on any

Algunes de les coses a tenir en compte en el moment es concreta la relació contractual amb el tester són: 1) la relació econòmica i el tipus de remuneració amb el tester, 2) qui es el titular de l'explotació agrària, 3) la situació de partida del tester en relació a les possibles prestacions socials com l'atur, 4) l'edat de la persona emprenedora, 5) titulació de la persona emprenedora.

4.4 Incorporació dels testers al sector agrari

Una de les funcions fonamentals dels espais test agraris i del test d'activitat, és que la persona emprenedora avaluï en seu procés d'incorporació al sector agrari. Una vegada finalitzat el programa, el tester ha de tenir clara la seva opció. Aquesta es podria resumir en tres opcions: 1) abandona el vincle amb l'activitat agrària, 2) continua el vincle amb l'activitat agrària sense emprenedoria, 3) engega una empresa agrària pròpia.

En tots tres casos, cal preveure com es fa l'acompanyament de la persona emprenedora per tal de tancar la fase de l'espai test agrari i de començar la nova.

Si l'opció és la de continuar l'activitat agrària per compte aliè, es poden establir contactes amb borses de treball del sector agrari o instruments similars, per tal que aquesta persona tingui més facilitats d'incorporació.

Si l'opció és la de continuar amb empresa agrària pròpia, cal orientar aquesta persona a realitzar els passos necessaris per al procés d'incorporació al sector agrari. Llavors s'han de tenir en compte elements com: 1) l'accés a la terra, 2) l'accés al crèdit, 3) l'accés a ajudes, 4) suport en la implementació del model de negoci, 5) suport en la comercialització.

5 PREGUNTES CLAU

Per tal de verificar que el Pla d'Acció compleix els seus objectius, es realitzen les següents preguntes clau:

- Hem valorat que la tipologia d'espai test agrari és la més convenient tenint en compte la nostra realitat local?
- Hem concretat la cobertura legal que defineix el nostre espai test agrari?
- Hem seleccionat una finca agrària adequada als nostres objectius?
- Hem definit la funció de suport integral (acompanyament i formació) de les persones emprenedores?
- Hem identificat els usuaris potencials i les vies de comunicació per a informar-los?
- Hem identificat els agents clau i la manera d'implicar-los?
- Hem concretat la governança i/o la forma jurídica de l'entitat gestora de l'espai test agrari?
- Hem definit un pla econòmic i financer que asseguri la viabilitat de l'espai test agrari?
- Hem verificat els requisits administratius i legals que el nostre espai test agrari ha de complir?
- Hem tingut en compte les principals vies de comercialització local per als productes agroalimentaris de les persones emprenedores?

La major part d'aquestes preguntes encara no es poden concretar en detall en el cas de l'espai test agrari del Vallès Oriental. El procés portat a terme entre els mesos de setembre i desembre de 2019 ha permès dibuixar un esborrany i identificar les properes passes a seguir per tal de poder respondre de manera detallada les preguntes de verificació.

6 PROPERES PASSES

Per tal de continuar avançant en el procés de concreció i implementació de l'espai test agrari, des del Grup Motor, es defineixen les properes passes:

2020	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre
Preparar la convocatòria d'ajuts a Iniciatives territorials innovadores per al desenvolupament econòmic de la Diputació de Barcelona amb el projecte "Ideació, creació i dinamització de l'espai test agrari del Vallès Oriental".	X											
Continuar, per part del Grup Motor, amb els diversos contactes amb els possibles actors clau i col·laboradors.	X	X	X	X								
Organitzar una jornada informativa oberta als Ajuntaments de la comarca per treballar el suport físic i altres temes d'interès relacionats amb el relleu generacional en el sector agrari.		X	X									
Continuar el procés d'acompanyament a la creació de l'espai test agrari del Vallès Oriental per tancar el Pla d'Acció de l'espai test agrari del Vallès Oriental.				X	X	X	X	X	X	X	X	X